

from a previous source or Prakriti. -१ A wound. -Comp. -हेतुः a temptation, seduction, cause of perturbation; विकारहतो सति विक्रियन्ते येषां न चेतासि त एव धीरा: Ku. 1. 59.

विकारण *a.* Causeless; तस्मात् स्यात् कलहो यत्र गृहे नित्यं विकारणः Pt. 5. 75.

विकारित *a.* Changed, perverted, corrupted.

विकारित् *a.* 1 Liable to change, susceptible of emotions or impressions; भ्रमति भुवने कन्दपाज्ञा विकारि च यौवनम् Mal. 1. 17. -2 Changing, modifying. -3 Spoiling, corrupting. -4 Affected by love.

विकार्यः The sense of individuality (अहंकार); मनोमयं देवमयं विकार्यम् Bhāg. 2. 2. 30.

विकुर्वण *a.* 1 Undergoing or causing a change; वायोरपि विकुर्वणाद्विरोचिष्णु तस्मोनुदम् Ms. 1. 77. -2 Feeling glad, delighted, rejoiced.

विकृत *p. p.* 1 Changed, altered, modified. -2 Sick, diseased. -3 Mutilated, deformed, disfigured; दृष्ट्वा तथैव विकृतं रथं मृत्युसमचित्तम् Rām. 7. 22. 9; Ms. 9. 291. -4 Incomplete, imperfect. -5 Affected by passion or emotion. -6 Averse from, disgusted with. -7 Loathsome. -8 Strange, extraordinary. -9 Unnatural. -10 Perverted, spoiled. -11 Estranged, disloyal; Rām. 2. 39. 22; see विकृत above. -तम् 1 Change, modification. -2 Change for the worse, sickness. -3 Aversion, disgust. -4 Harm, misdeed; तच्छ्रुता पार्थिवेन्द्रस्य रक्षसा विकृतं च तत् Rām. 7. 65. 34. -5 Abortion; बालाश्च न प्रसीयन्ते विकृतं न च जायते Ms. 9. 247.

विकृतिः *f.* 1 Change (as of purpose, mind, form &c.); चित्तविकृतिः; अङ्गुलीयकं सुवर्णस्य विकृतिः &c.; प्रकृतिविकृतिभिरनुसवनम् Bhāg. 5. 7. 5. -2 An unnatural or accidental circumstance, an accident; मरणं प्रकृतिः शरीरिणा विकृतिर्जीवितमुच्यते द्वृधैः R. 8. 87. -3 Sickness. -4 Excitement, perturbation, anger, rage; सावलेपमुपलिपिते परैरभ्युपैति विकृतिं रजस्यपि Ki. 13. 56; U. 5. 29; Si. 15. 11, 40. -5 Emotion; सत्त्वानामपि लक्ष्यते विकृतिमच्चित्तं भयक्रोधयोः S. 2. 5. -6 A sudden seizure or affection. -7 Fermented liquor; see विकार and विक्रिया also. -8 Hostility. -9 A phantom, spectre. -10 Abortion. -11 (In gram.) A derivative.

विकृष्ट *1 P.* 1 To draw, pull. -2 To bend (as a bow); शरासनं तेषु विकृष्टात्मिदम् S. 6. 28. -3 To deprive of, withhold, keep back. -4 To destroy, ruin. -5 To lead (an army). -6 To plough.

विकर्षः 1 Drawing asunder, pulling apart. -2 An arrow.

विकर्षणः N. of one of the five arrows of Cupid. -णम् 1 Drawing, dragging, pulling asunder. -2 A cross throw. -3 Abstinence from food. -4 Searching.

सं. ह. को... १०९

विकृष्ट *p. p.* 1 Dragged asunder, pulled hither and thither. -2 Drawn, pulled, drawn towards or attracted. -3 Extended, protracted. -4 Making a noise; (see कृष् with वि). -Comp. -सीमान्त *a.* having extended boundaries; ग्रामान् विकृष्टसीमान्तान् Rām. 2. 49. 3.

विकृ *6 P.* 1 To scatter, throw about; strew or spread about; व्यक्तिर्यत व्यम्बकपादमूले पुणोच्चयः पलबभङ्गभित्रः Ku. 3. 61; Ki. 2. 59; Bk. 1. 3; 14. 25. -2 To split, cut to pieces; असिर्गात्रं गात्रं सपदि लवशस्ते विकिरतु Mal. 5. 34. -3 To pollute, contaminate. -4 To dissolve; एतद्यो वेद निहितं उहायां सोऽविद्याग्रन्थ्य विकिरतीह Mundā. 2. 1. 10. -5 To pour out. -6 To heave (a sigh).

विकिरः 1 A scattered portion or fallen bit. -2 One who tears or scatters, a bird; कड्डोलीफलजपिधमुग्धविकिरव्याहारिणस्तद्भुवो भागः Mal. 6. 19. -3 A well. -4 A tree. -5 A scattered portion of rice (offered to hostile beings in a sacrifice); उच्छिष्ट भागधेयं स्वाद्भेदु विकिरश्च यः Ms. 3. 245. -6 Water trickled through; Suśr.

विकिरणम् 1 Scattering, throwing about, dispersing. -2 Spreading abroad. -3 Tearing up. -4 Killing (हिसन). -5 Knowledge. -णः The Arka tree.

विकीर्ण *p. p.* 1 Scattered, dispersed. -2 Diffused. -3 Celebrated. -4 Dishevelled (as hair). -र्णम् A particular fault in pronouncing vowels. -Comp. -केश, -मूर्धेज *a.* tearing the hair, having dishevelled hair; विलाप विकीर्णमूर्धजा Ku. 4. 4. -जम् a kind of perfume.

विकल्पः 1 *A.* 1 To doubt, be doubtful; कथंचिन्न विकल्पन्ते विद्वस्त्रिविनिता नयः Pt. 1. 339. -2 To be optional. -३ *Caus.* 1 To doubt, question; एवं कृष्णसखः कृष्णो भ्रात्रा राजा विकल्पितः Bhāg. 1. 15. 1. -2 To consider, reflect upon; सखीनियोगेऽपि विकल्प्यते S. 3. -3 To presume, conjecture. -4 To prepare or arrange differently. -5 To make, form. -6 To exchange. -7 To admit as optional. -8 To state a dilemma. -9 To reflect upon.

विकल्पः 1 Doubt, uncertainty, indecision, hesitation; तत् सिषेव नियोगेन स विकल्पपरात्मुखः R. 17. 49. -2 Suspicion; Mu. 1. -3 Contrivance, art; मायाविकल्परचितैः R. 13. 75. -4 Option, alternative (in gram.); तुन्यार्थयोर्हि तुन्यविषययोर्विकल्पो भवति न नानार्थयोः SB. on MS. 10. 6. 33. -5 Sort, variety; दण्डविकल्पः Ms. 9. 228; भूषणानां विकल्पम् Me. 76. -6 An error, a mistake, ignorance. -7 Distinction; एवं सुराशुरगणाः समदेशकालहेवर्थकर्ममतयोऽपि फलेऽविकल्पाः Bhāg. 8. 9. 28. -8 A division of Kalpa; यावान् कल्पे विकल्पो वा यथा कालेऽनुमीयते Bhāg. 2. 8. 12. -9 A god; वैकारिको विकल्पानाम् Bhāg. 10. 85. 11. -10 Origin (उत्पत्ति); आत्मा केवल आत्मस्थो विकल्पापायलक्षणः Bhāg. 11. 25. 27. -11 Admission, statement. -12 Fancy, imagination. -13 Mental occupation. -Comp. -उपहारः an optional offering. -जालम् a net-like indecision, a dilemma.

विकल्पक *a.* A distributor, apportioner; Mb. 3.